

► Tóm tắt tình hình ngành nghề của ILO

Ngày 9 tháng 4, 2020

COVID-19 và ngành du lịch

► 1. Tác động của COVID-19

Ngành du lịch: Cỗ máy tạo việc làm và tăng trưởng kinh tế xã hội

Du lịch là một trong những ngành kinh tế năng động nhất và tăng trưởng nhanh nhất trên thế giới hiện nay. Tầm quan trọng của ngành du lịch như một động lực giúp tạo việc làm và thúc đẩy phát triển kinh tế, văn hóa và sản phẩm địa phương đã được nhắc đến trong một số Mục tiêu Phát triển Bền vững, cụ thể là Mục tiêu 8, 12 và 14 – vốn đặt ra cụ thể về du lịch. Du lịch đóng góp trực tiếp và gián tiếp vào việc tạo việc làm, đặc biệt là cho phụ nữ và thanh niên, đồng thời thúc đẩy tăng trưởng thông qua các doanh nghiệp siêu nhỏ, vừa và nhỏ (MSME)

Trong năm 2018, ước tính ngành lữ hành và du lịch đóng góp vào tổng sản phẩm quốc nội (GDP) toàn cầu 10.4 % và đóng góp trực tiếp là 3.2%.¹ Trước khi dịch COVID-19 bùng phát, tổng đóng góp và đóng góp trực tiếp của ngành này vào GDP vào

năm 2029 ước tính đạt mức tương ứng là 11.5% và 3.5%. Tính cả số trực tiếp và gián tiếp, ngành du lịch đóng góp khoảng 319 triệu việc làm trên toàn thế giới vào năm 2018, tương đương 10% tổng số việc làm toàn cầu.² Đối với mỗi công việc được tạo ra trực tiếp trong ngành du lịch, gần 1,5 công việc khác tăng thêm được tạo ra theo một cách gián tiếp hoặc phát sinh.

© ILO Châu Á Thái Bình Dương

Ngành Du lịch-Nhà hàng-Khách sạn tại Lào

¹ Hội đồng Lữ hành và Du lịch Thế giới (WTTC) thiết lập các số liệu ước tính và dự báo cho ngành "lữ hành và du lịch". Theo WTTC, lữ hành và du lịch "liên quan đến hoạt động của khách du lịch trong các chuyến đi ra khỏi môi trường sống quen thuộc của họ với thời gian dưới một năm", tổng đóng góp vào GDP đề cập đến "GDP được tạo ra trực tiếp bởi ngành lữ hành và du lịch cộng với các tác động trực tiếp và kéo theo của nó; Đóng góp trực tiếp vào GDP đề cập đến GDP được tạo ra bởi các ngành giao dịch trực tiếp với khách du lịch, bao gồm khách sạn, đại lý du lịch, hãng hàng không và các dịch vụ vận tải hành khách khác, cũng như các hoạt động của nhà hàng và các ngành giải trí liên quan trực tiếp đến khách du lịch. Xem WTTC lữ hành và Du lịch Tác động Kinh tế 2019 - Thế giới", Thuật ngữ của các định nghĩa chính. Tổng các tác động trực tiếp, gián tiếp và kéo theo bằng tổng tác động kinh tế của một ngành. Theo WTTC, tổng số tác động việc làm của ngành lữ hành và du lịch bao gồm việc làm trực tiếp, gián tiếp và các việc làm phát sinh.

² WTTC "[Lữ hành và du lịch: Nghiên cứu đánh giá xu hướng 2019- Toàn cầu](#)"

Đối với một ngành có tác động quan trọng bậc cấp số nhân trong vấn đề tạo ra việc làm cho các ngành liên quan, bao gồm nông nghiệp, giao thông vận tải, thủ công mỹ nghệ và cung cấp thực phẩm và đồ uống, đại dịch COVID-19 đã mang đến những thách thức rất lớn.

Các tiểu ngành dịch vụ lưu trú và thực phẩm, vốn mang lại việc làm cho 144 triệu lao động trên thế giới, bị ảnh hưởng kinh tế đặc biệt nặng nề.³ Các tiểu ngành đã gần như hoàn toàn đóng cửa ở một số quốc gia, hoặc chịu sự sụt giảm nhu cầu lớn nếu như vẫn có thể tiếp tục hoạt động. Hơn 50% người lao động trong những tiểu ngành này là phụ nữ và phần lớn lực lượng lao động được tuyển dụng trong MSMEs⁴, những người đã chịu tác động nhiều hơn trong cuộc khủng hoảng COVID-19.

Tác động nghiêm trọng của COVID-19 đối với ngành du lịch

Cuộc khủng hoảng COVID-19 đang có tác động tàn phá đối với nền kinh tế và việc làm toàn cầu.⁵ Sau khi vi-rút lây lan khắp khu vực châu Á và Thái Bình Dương, COVID-19 nhanh chóng lan rộng ra tất cả các khu vực khác trên thế giới. Vào tháng 3 năm 2020, du lịch quốc tế về cơ bản đã bị đình trệ.

Các biện pháp như hạn chế di chuyển, hủy các chuyến bay và đóng cửa các doanh nghiệp du lịch đã có tác động ngay lập tức và làm giảm đáng kể cung và cầu các dịch vụ du lịch nội địa và quốc tế. Ví dụ, các du thuyền đã bị tạm dừng hoạt động hoặc đã bị cấm cập cảng ở một số quốc gia, đặc

biệt là ở châu Á, Thái Bình Dương và Ca-ri-be.⁶ Ước tính có khoảng 250.000 thuyền viên đang làm việc trên các du thuyền, tất cả đều có thể dễ bị tổn thương nếu bị sa thải hoặc mất thu nhập khi khủng hoảng lan rộng.⁷

Theo Tổ chức Hợp tác và Phát triển Kinh tế (OECD), đại dịch và các nỗ lực toàn cầu nhằm ngăn chặn đại dịch có thể khiến nền kinh tế du lịch quốc tế bị giảm từ 45% đến 70%, tùy thuộc vào thời gian khủng hoảng và tốc độ phục hồi của ngành. Việc hạn chế du lịch toàn cầu cũng đang có tác động đáng kể đến du lịch nội địa của các quốc gia, với ước tính khoảng 3 tỷ người phải tuân thủ việc hạn chế di chuyển như một phần của các biện pháp ngăn chặn COVID-19.⁸

Theo Ủy ban Châu Âu (EC), du lịch và vận tải, đặc biệt là ngành hàng không, là một trong những ngành chịu ảnh hưởng nặng nề nhất của cuộc khủng hoảng.⁹ Tuy nhiên, ngành du lịch được biết đến với khả năng phục hồi trước suy thoái và khủng hoảng kinh tế, và có thể phục hồi nhanh chóng, như trường hợp xảy ra sau dịch Hội chứng suy hô hấp cấp (SARS) năm 2003 và cuộc khủng hoảng tài chính toàn cầu 2008-2009¹⁰. Như vậy, ngành này có thể đóng vai trò chính trong việc tái thiết nền kinh tế toàn cầu sau khi khủng hoảng kết thúc. “Xây dựng tốt hơn nữa” trong thời kỳ hậu đại dịch có thể gắn kết ngành du lịch chặt chẽ hơn với các Mục tiêu Phát triển Bền vững.

Tác động của đại dịch đối với các quốc gia và khu vực cụ thể

Tính đến tháng 2 năm 2020, lượng khách du lịch quốc tế ở khu vực **châu Á và Thái Bình Dương** được ước tính đã giảm từ 9% đến 12%¹¹

³ Phiên bản giám sát số 2 của ILO: COVID-19 và thế giới việc làm, tháng 4 năm 2020.

⁴ Hướng dẫn của ILO về việc làm thỏa đáng và du lịch có trách nhiệm với xã hội, 2017.

⁵ Phiên bản giám sát số 1 của ILO: COVID-19 và thế giới việc làm, tháng 3 năm 2020.

⁶ The Guardian, “Vi-rút Corona: Các hành khách trên du thuyền mắc kẹt khi các quốc gia quay lưng lại với họ” ngày 16 tháng 3 năm 2020.

⁷ Crew Center, “Tìm hiểu: Có bao nhiêu thuyền viên làm việc trong ngành công nghiệp du thuyền”, ngày 25 tháng 7 năm 2017.

⁸ OECD, “Đối phó với vi-rút Corona (Covid-19). Các chính sách ứng phó về du lịch” ngày 31 tháng 3 năm 2020.

⁹ European Commission, “Đối thoại từ Ủy ban Châu Âu đến Hội đồng nghị viện, Hội đồng Ngân hàng Trung ương Châu Âu, Ngân hàng đầu tư Châu Âu và Liên minh Châu Âu: Phối hợp ứng phó kinh tế trước sự bùng phát COVID-19”, 13 tháng 3 năm 2020.

¹⁰ Tổ chức du lịch thế giới (UNWTO), “Đánh giá tác động của sự bùng phát của COVID-19 đối với du lịch toàn cầu”, 5 tháng 3 năm 2020.

¹¹ Tổ chức du lịch thế giới (UNWTO), “Đánh giá tác động của dịch COVID-19 đối với du lịch quốc tế”, ngày 5 tháng 3 năm 2020. Đánh giá cập nhật ngày 27 tháng 3 năm 2020. Đánh giá trước đó tập trung vào khu vực châu Á và Thái Bình Dương, nơi tâm dịch COVID-19 bùng phát tại thời điểm đó, và do đó nó bao gồm các số liệu thống kê được liệt kê của khu vực. Khi đại dịch đã

- rất chênh lệch so với mức tăng dự đoán từ 5 đến 6% lượt khách đến được đưa ra vào đầu năm.¹² Sự sụt giảm này ít nhất có một phần do các lượt đến từ **Trung Quốc** giảm thấp hơn, đặc biệt là trong những tuần đầu của cuộc khủng hoảng. Nó cũng nhấn mạnh tầm quan trọng của Trung Quốc vừa là điểm đến vừa là thị trường nguồn. Thật vậy, khách du lịch Trung Quốc là những người đóng góp chính cho ngành du lịch của nhiều quốc gia.¹³

Các thị trường châu Á phụ thuộc nhiều vào khách du lịch Trung Quốc, bao gồm **Hồng Kông (Trung Quốc), Ma Cao (Trung Quốc), Singapore, Đài Loan (Trung Quốc) và Việt Nam**, đã chứng kiến tỷ lệ lấp phòng khách sạn giảm mạnh. Ở những điểm đến kém khả năng phục hồi về kinh tế hơn, bao gồm **Cam-pu-chia, My-an-ma và Pa-lau**, có thể thấy tác động thậm chí nghiêm trọng hơn đối với nền kinh tế du lịch của các quốc gia, nhấn mạnh tầm quan trọng của du khách Trung Quốc đối với những nước này. **Nhật Bản** đã ghi nhận lượng khách du lịch đến từ Trung Quốc tăng 14,5% trong năm 2018 và 2019, và số lượng khách Trung Quốc giảm đột ngột đã đặt Nhật Bản vào một tình huống khó khăn¹⁴. Ngoài **Trung Quốc**, quốc gia châu Á có số lượng ca nhiễm COVID-19 cao nhất được báo cáo là **Hàn Quốc**. Tuy nhiên, cả Trung Quốc và Hàn Quốc dường như đã vượt qua đỉnh điểm của đợt bùng phát COVID-19 và đã mở lại một số doanh nghiệp, bao gồm cả khách sạn và nhà hàng.¹⁵

Sau châu Á và Thái Bình Dương, **Châu Âu** trở thành tâm điểm tiếp theo của cuộc khủng hoảng

COVID-19. Ngành du lịch của Liên minh châu Âu (EU) ước tính sẽ mất khoảng 1 tỷ euro doanh thu mỗi tháng do sự bùng phát của dịch.¹⁶ Ngành du lịch đang phải đối mặt với sự sụt giảm đáng kể lượng khách quốc tế đến từ các thị trường trọng điểm, bao gồm Trung Quốc, Nhật Bản, Hàn Quốc và Hoa Kỳ, cũng như sự gián đoạn của du lịch nội địa và du lịch nội EU. Điều này, cùng với việc đóng cửa tất cả các dịch vụ không thiết yếu, đã khiến ngành du lịch bị đình trệ.¹⁷

COVID-19 đã bùng phát mạnh mẽ ở cả Italia và Tây Ban Nha. Là một trong những điểm du lịch nổi tiếng nhất thế giới, **Italia** dự kiến sẽ đón 65 triệu lượt khách du lịch quốc tế trong năm 2020, và số lượt khách du lịch nội địa ở mức tương đương. Đến cuối tháng 2, thiệt hại từ các đặt phòng bị hủy bỏ lên đến khoảng 260 triệu đô-la Mỹ. Đến giữa tháng 3, nhiều khách sạn của Italia đã chứng kiến tình trạng công suất phòng 0% và có tới 80% khách sạn và nhà hàng dự kiến sẽ đóng cửa tạm thời¹⁸. Tại **Tây Ban Nha**, tác động của đại dịch đối với ngành du lịch cũng tồi tệ không kém. Nước này đứng trước nguy cơ giảm 6 triệu lượt khách du lịch nếu cuộc khủng hoảng kéo dài đến mùa hè,¹⁹ trong khi ngành du lịch của **Pháp**, điểm đến du lịch nổi tiếng nhất thế giới, cũng sẽ bị thiệt hại đáng kể.²⁰

Quan hệ song phương chặt chẽ giữa một số quốc gia Châu Phi với Trung Quốc đồng nghĩa rằng những hạn chế du lịch đối với du khách Trung Quốc, cũng như đối với tất cả các du khách quốc tế khác, sẽ mang lại ảnh hưởng tiêu cực đến ngành du lịch của châu Phi. Sự bùng phát của COVID-19 ở Châu Phi bắt đầu muộn hơn so

phát triển trong tháng 3, nó đã thực sự mang quy mô toàn cầu và do đó, phân tích tác động UNWTO cập nhật đã chuyển sang đánh giá mang tầm toàn cầu. Do đó, nó không bao gồm phân tích tác động khu vực đối với châu Á và Thái Bình Dương, tuy nhiên, báo cáo một ước tính rằng lượng khách du lịch quốc tế toàn cầu có thể giảm từ 20% đến 30% vào năm 2020. Xem thêm: COVID-19 và việc làm trong lĩnh vực du lịch: Tác động và ứng phó ở Châu Á và Thái Bình Dương, ILO ROAP, 2020 Sắp tới.

¹² Phong vũ biểu du lịch thế giới UNWTO Tập 18. 1. Tháng 1 năm 2020

¹³ Phong vũ biểu du lịch thế giới UNWTO Tập 18. 1. Tháng 1 năm 2020.

¹⁴ Reuters, **Nhật Bản cảnh báo Vi-rút Corona tấn công khách du lịch nhưng vẫn giữ mục tiêu 40 triệu lượt khách**, ngày 19 tháng 2 2020; The Straits Times **"Cuộc khủng hoảng Vi-rút Corona lắng lẽ đe dọa sự phát triển du lịch của Nhật Bản"** ngày 6 tháng 3 năm 2020.

¹⁵ Đại học Johns Hopkins, **"Các ca nhiễm Vi-rút Corona Covid-19 trên toàn cầu bởi Trung tâm Hệ thống khoa học và công nghệ (CSS) tại đại học John Hopkins (JHU)"**

¹⁶ Nghị Viện Châu Âu, **COVID-19 và ngành du lịch**, tháng 4, 2020.

¹⁷ Ủy ban Châu Âu **"Trao đổi từ Ủy Ban Châu Âu đến Nghị Viện Châu Âu, Hội đồng Châu Âu, Đại Hội Đồng, Ngân hàng Trung Ương Châu Âu, Ngân Hàng Đầu Tư Châu Âu và Cộng đồng chung Châu Âu: Phối hợp kinh tế để ứng phó với sự bùng phát của COVID-19"**, ngày 13 tháng 3, 2020

¹⁸ Euromonitor International, **"Italia trong cuộc khủng hoảng khi cầu về du lịch giảm do đại dịch COVID-19"**, 18 tháng 3 năm 2020. Liên đoàn du lịch Italia, **Coronavirus: Assoturismo, già bruciati 200 milioni di euro di prenotazioni per marzo. Messina: lavorare per la normalizzazione o salta tutto**, ngày 27 tháng 2, 2020.

¹⁹ Expansión, **"España perderá 2.7 millones de turistas si el virus dura hasta abril"**, ngày 7 tháng 3, 2020.

²⁰ Phong vũ biểu du lịch thế giới UNWTO Tập 18. 1. Tháng 1, 2020 và **Tiêu điểm du lịch thế giới**, phiên bản 2019.

với các nơi khác trên thế giới, vì vậy tác động vẫn chưa đạt đến mức tương tự như đã xảy ra ở những nơi khác. Tuy nhiên, nếu tỷ lệ lây nhiễm như đã quan sát được ở các nơi khác trên thế giới xảy ra tương tự ở lục địa này, thì tác động có thể sẽ rất nghiêm trọng. Các quốc gia châu Phi có lượng khách du lịch cao nhất tính đến năm 2018 là **Morocco** (12,3 triệu), **Ai Cập** (11,3 triệu), **Nam Phi** (10,5 triệu) và **Tunisia** (8,3 triệu).²¹

Nam Phi đã ban hành các biện pháp ngăn chặn sâu rộng để hạn chế sự lây lan của virus trong cộng đồng.²² Tại **Ai Cập**, dự đoán ngành du lịch sẽ bị gián đoạn và lượng kiều hối từ người Ai Cập ở nước ngoài sụt giảm sẽ gây ra hậu quả kinh tế xã hội rộng khắp do sụt giảm thu nhập của các hộ gia đình, đặc biệt là người nghèo.²³

Ở **Châu Mỹ**, Hoa Kỳ bị ảnh hưởng nặng nề nhất bởi đại dịch, tiếp đến là Canada, Brazil, Chile, Peru và Ecuador.²⁴ Trong những năm gần đây, **Hợp chủng quốc Hoa Kỳ** đã dẫn đầu tăng trưởng du lịch một cách tuyệt đối trong số 10 thị trường du lịch hàng đầu - có nghĩa là, đại dịch sẽ gây ra hậu quả nghiêm trọng cho nền kinh tế này.²⁵

Tại **châu Mỹ Latinh**, số trường hợp nhiễm COVID-19 được xác nhận đang gia tăng, với cuộc khủng hoảng hiện nay có khả năng khiến sự tăng trưởng chậm gần đây của khu vực trở nên trầm trọng hơn. Với một quốc gia mà du lịch chiếm một phần lớn trong GDP như **Brazil**, quốc gia này dự kiến sẽ bị ảnh hưởng tiêu cực bởi việc áp dụng lệnh cấm di chuyển và các biện pháp khác làm giảm số lượng khách du lịch. Ở **Ca-ri-be**, nơi có nhiều quốc gia phụ thuộc vào ngành du lịch, việc kéo dài hạn chế di chuyển có thể có tác động nghiêm trọng đối với các nền kinh tế và việc làm tại địa phương; và do đó, một Tổ công tác du lịch Ca-ri-be về COVID-19 đã được thành lập để thúc đẩy sự phối hợp của ngành.²⁶

Tại các quốc gia Ả Rập, Các Tiểu vương quốc Ả Rập Thống nhất đã ghi nhận 15,9 triệu lượt khách du

lịch quốc tế đến trong năm 2018. Nhiều điểm du lịch tại A-bu Dha-bi và Du-bai hiện đã bị đóng cửa.²⁷ Với sự kiện Ả Rập Xê-út đảm nhận chức chủ tịch của G20 và Qatar đăng cai 65 sự kiện thể thao quốc gia, lục địa và quốc tế, năm 2020 được dự kiến sẽ là một năm tăng trưởng kinh tế đáng kể cho khu vực. Tuy nhiên, cũng tương tự các khu vực khác, tất cả các ước tính tăng trưởng đã trở thành các đánh giá thiệt hại về kinh tế và xã hội mà cuộc khủng hoảng COVID-19 có thể gây ra.

Tác động của COVID-19 đối với việc làm của ngành du lịch

Dịch vụ lưu trú và ăn uống đã được ILO xác định là một tiểu ngành của nền kinh tế mà rất có khả năng chứng kiến sự sụt giảm mạnh về sản lượng do cuộc khủng hoảng COVID-19. Ngành du lịch là ngành thâm dụng lao động và sử dụng hàng triệu lao động bị trả lương thấp và tay nghề kém, phần lớn trong số họ là phụ nữ. Ở nhiều quốc gia, những người lao động hiện phải đối mặt với việc giảm giờ làm một cách mạnh mẽ và nghiêm trọng, giảm lương đáng kể và có nguy cơ mất việc làm.

Hầu như tất cả các doanh nghiệp trong tiểu ngành cung cấp dịch vụ lưu trú và thực phẩm, dù là doanh nghiệp có quy mô lớn hay nhỏ, có khả năng phải đấu tranh để trụ lại. MSMEs, chiếm một phần lớn trong ngành du lịch, đặc biệt dễ bị tổn thương. Thật vậy, chi phí phát sinh do cuộc khủng hoảng COVID-19, bao gồm cả những chi phí liên quan đến các biện pháp phòng ngừa và thay đổi quy trình làm việc, có thể cao hơn nhiều đối với các doanh nghiệp, vì các nguồn lực thường bị hạn chế và những khó khăn mà họ thường gặp phải khi cố gắng tiếp cận nguồn vốn.

Nhiều công ty không có lựa chọn nào khác ngoài việc tạm thời giảm các hoạt động của mình để giảm thiểu chi phí vận hành, trong khi nhiều chính phủ đã bắt buộc đóng cửa tất cả các hoạt động kinh doanh không thiết yếu để bảo vệ sức

²¹ Phong vũ biểu du lịch thế giới UNWTO Tập 18.1 Tháng 1, 2020.

²² BBC, "[Vi-rút Corona: Nam Phi chuẩn bị cho tình huống xấu nhất](#)", ngày 19 tháng 3, 2020.

²³ Viện nghiên cứu chính sách lương thực quốc tế "[Tác động kinh tế của COVID-19 đối với du lịch và kiều hối: Cái nhìn sâu sắc từ Ai Cập](#)", Ngày 1 tháng 4, 2020.

²⁴ Đại học Johns Hopkins "[Các ca nhiễm Vi-rút Corona COVID-19 trên toàn cầu bởi trung tâm Hệ thống Khoa học và Công nghệ \(CSSE\) tại Đại học Johns Hopkins \(JHU\)](#)"

²⁵ Phong vũ biểu du lịch thế giới UNWTO Tập 18. 1. Tháng 1, 2020.

²⁶ eTurbo News "[Làm cách nào để ngành du lịch của Caribe bảo vệ du khách khỏi COVID-19](#)", ngày 5 tháng 3, 2020

²⁷ Phong vũ biểu du lịch thế giới UNWTO Tập 18.1 Tháng 1 năm 2020; The Nationals "[Tất cả những điều bạn cần biết về COVID-19 ở UAE](#)", ngày 9 tháng 3, 2020.

khỏe cộng đồng.²⁸ Vào cuối tháng 3, các biện pháp phong tỏa tại Pháp dẫn đến việc 75,000 nhà hàng, 3,000 câu lạc bộ và 40,000 quán cà phê phải đóng cửa, ảnh hưởng đến 1 triệu người lao động, những người này vốn đã rơi vào tình trạng thất nghiệp về mặt kỹ thuật²⁹. Tại Hoa Kỳ, cuộc khủng hoảng đã gây ra làn sóng sa thải. Theo Bộ Lao động Hoa Kỳ, trong tuần kết thúc vào ngày 21 tháng 3 năm 2020, yêu cầu trợ cấp thất nghiệp ban đầu đã tăng vọt lên 3,28 triệu USD, nhiều hơn gấp bốn lần ghi nhận hàng tuần trước đó. Tuần tiếp theo, kết thúc vào ngày 28 tháng 3, con số này tăng gấp đôi lên 6,6 triệu USD so với yêu cầu được nộp ban đầu.³⁰

Các lĩnh vực dễ bị sa thải nhất bao gồm bán lẻ, và dịch vụ thực phẩm và đồ uống.³¹ Tại New Zealand, một cuộc khảo sát theo ngành công nghiệp được công bố vào ngày 23 tháng 3 ước tính rằng các nhà khai thác du lịch lớn đang có kế hoạch cắt giảm 4,890 việc làm trong tương lai rất gần.³² Công ty phân tích Dữ liệu STR báo cáo rằng ở 11 quốc gia, công suất phòng khách sạn giảm hơn 90% trong khoảng thời gian từ 15 đến 21 tháng 3 so với năm 2019.³³ Các hãng hàng không đang điều chỉnh số lượng nhân viên, bao gồm yêu cầu nhân viên nghỉ phép được trả lương hoặc không lương. Nhiều công ty đã ngừng tất cả việc tuyển dụng, có khả năng khiến cho việc đáp ứng các vị trí quan trọng sau khi khủng hoảng kết thúc trở nên yếu hơn. Các công ty khác đã để nhân viên của mình thất nghiệp tạm thời, hoặc phối hợp với công đoàn để đưa ra các chiến lược để tránh việc sa thải - điều này thường đòi hỏi nhân viên phải chấp nhận giảm giờ làm.³⁴

Làm việc theo ca và làm việc ca đêm, việc làm thời vụ, tạm thời hoặc bán thời gian, lao động thuê ngoài hoặc hợp đồng phụ, và các hình thức việc làm không theo chuẩn khác, thường xuyên xảy ra trong ngành du lịch. Đặc trưng của nhiều công việc trong ngành du lịch là mức lương thấp, thời gian làm việc dài, tỷ lệ chuyển việc cao và hạn chế về chế độ bảo

trợ xã hội.³⁵ Ngoài ra, tỷ lệ việc làm phi chính thức lớn, một phần do tính thời vụ của ngành, kết hợp với sự quản lý, thực thi và tổ chức lao động thiếu chặt chẽ, là một thách thức quan trọng cản trở nỗ lực thúc đẩy các sắp xếp đảm bảo việc làm thỏa đáng trong ngành này. Những thách thức đó có khả năng trở nên trầm trọng thêm trong đại dịch COVID-19 và sau khi đại dịch đi qua.

Lao động di cư, lao động trẻ và phụ nữ chiếm một tỷ lệ đáng kể trong lực lượng lao động du lịch và đặc biệt có nguy cơ thiếu tiếp cận tới việc làm thỏa đáng, như bị trả lương thấp, không được hưởng chế độ bảo trợ xã hội thỏa đáng và có nguy cơ bị phân biệt đối xử dựa trên giới tính. Lao động phi chính thức hiếm khi được nghỉ phép hoặc nghỉ ốm và ít có khả năng được bảo vệ bởi các cơ chế bảo trợ xã hội thông thường hoặc các hình thức hỗ trợ

²⁸ OECD, “Ngăn chặn vi-rút Corona (COVID-19): Các chính sách du lịch ứng phó”, cập nhật ngày 31 tháng 3, 2020.

²⁹ La Chaîne info, “Restaurants, cafés et bars fermés : un million de salariés dans l’inquiétude”, ngày 15 tháng 3, 2020.

³⁰ Bộ Lao động Hoa Kỳ, “Thông cáo báo chí mới: Yêu cầu bồi thường bảo hiểm thất nghiệp hàng tuần”, ngày 2 tháng 4, 2020

³¹ Pew Research Center, “Người lao động trẻ có nguy cơ bị ảnh hưởng nặng nề khi COVID-19 tấn công trực diện vào các nhà hàng và việc làm trong ngành dịch vụ”, ngày 27 tháng 3, 2020

³² OECD, “Ngăn chặn vi-rút Corona (COVID-19): Các chính sách du lịch ứng phó”, cập nhật ngày 31 tháng 3, 2020

³³ STR công suất phòng khách sạn. 11 quốc gia có dữ liệu: Cộng hòa Séc, Italia, Hy Lạp, Áo, Lebanon, Ba Lan, Israel, Bun-ga-ri, Hung-ga-ri Romania, Serbia. STR là một công ty tư vấn phân tích dữ liệu chuyên biệt trong lĩnh vực du lịch.

³⁴ CNN Business, “10,000 việc làm trong ngành hàng không đang gặp phải nguy cơ mất việc khi ngành du lịch đình trệ”, ngày 6 tháng 3, 2020

³⁵ Hướng dẫn của ILO về việc làm thỏa đáng và du lịch có trách nhiệm với xã hội, 2017

thu nhập như những người lao động khác.³⁶ Các biện pháp hỗ trợ doanh nghiệp và bảo vệ việc làm và thu nhập sẽ đóng vai trò quan trọng đối với toàn ngành du lịch trong những tuần và tháng tới, và sẽ đặc biệt quan trọng đối với MSMEs.

► 2. Ứng phó của các bên liên quan và đối tác

Ủy ban Châu Âu đã phối hợp thực hiện **phương án ứng phó chung châu Âu** và thực hiện các bước để củng cố các lĩnh vực trọng yếu, trong đó có du lịch và giảm thiểu tác động kinh tế xã hội của đại dịch. Các biện pháp bao gồm Sáng kiến đầu tư ứng phó với coronavirus trị giá 37 tỷ euro giúp tăng tính thanh khoản cho các doanh nghiệp vừa và nhỏ và ngành y tế.³⁷ Trong thư đề ngày 24 tháng 3 năm 2020,³⁸ Nhóm công tác về du lịch của Nghị viện Châu Âu đã kêu gọi “Một kế hoạch hành động giải cứu ngành du lịch, với các biện pháp cụ thể trong ngắn hạn và trung hạn”.

Hơn nữa, hầu hết các quốc gia thành viên EU đang đưa ra các gói hỗ trợ kinh tế cho các ngành vận tải và du lịch. Các biện pháp bao gồm giãn lịch đóng thuế và gia hạn thời hạn đóng bảo hiểm xã hội, ngoài các giải pháp trợ cấp tiền lương, cho vay và bảo lãnh tín dụng cho người lao động. Một số quốc gia đã tái quốc hữu hóa các công ty bị ảnh hưởng nặng nề bởi đại dịch do vi-rút Corona. Tính đến ngày 27 tháng 3, Ủy ban Châu Âu đã phê duyệt kế hoạch viện trợ của 22 quốc gia.³⁹

Canada đã thực hiện các chính sách cụ thể để bảo vệ người lao động khỏi bị mất việc làm, bao gồm các chính sách mở rộng chương trình chia sẻ việc làm quốc gia và trợ cấp tiền lương cho các doanh nghiệp nhỏ. Chương trình chia sẻ việc làm mang lại lợi ích cho những người lao động đồng ý giảm

giờ làm việc bình thường để đối phó với khủng hoảng. Thời hạn hợp lệ để tham gia chương trình này đã được kéo dài đến 76 tuần, các yêu cầu về điều kiện và quy trình đăng ký đã được nới lỏng. Trợ cấp tiền lương cũng đang được cung cấp cho những người sử dụng lao động quy mô nhỏ đủ điều kiện trong thời hạn 3 tháng. Khoản trợ cấp sẽ bằng 10% tiền thù lao được trả trong thời gian đó và lên đến 1,375 đô-la Canada cho mỗi người lao động và 25,000 đô-la Canada cho mỗi người sử dụng lao động. Ngoài ra, Canada đã thành lập Chương trình tín dụng kinh doanh khả dụng, cho phép Ngân hàng Phát triển Kinh doanh và Xuất khẩu Canada cung cấp hỗ trợ với mục tiêu là các doanh nghiệp vừa và nhỏ trong các lĩnh vực như dầu khí, giao thông vận tải và du lịch.⁴⁰

Một tuyên bố chung về COVID-19 của Tổ chức Lao động Quốc tế và Liên đoàn Công đoàn Quốc tế, được ban hành vào ngày 23 tháng 3 năm 2020, nhấn mạnh cách cả hai tổ chức đoàn kết với các chính phủ các nước trước cuộc khủng hoảng đang diễn ra, cũng như nhu cầu quan trọng về đối thoại xã hội ở cấp quốc gia và đa phương để thiết kế các biện pháp nhằm giải quyết tác động của nó. Ngoài việc kêu gọi đối thoại xã hội, hai tổ chức kêu gọi hành động khẩn cấp trong các lĩnh vực quan trọng như duy trì liên tục kinh doanh, bảo đảm thu nhập và đoàn kết, điều phối và gắn kết chính sách, hỗ trợ cho các hệ thống y tế và thực hiện Tuyên bố Thập niên kỷ của ILO về Tương lai của việc làm, được thông qua vào năm 2019, nhằm xây dựng các phản ứng lâu dài và bền vững đối với đại dịch.

³⁶ Phiên bản giám sát số 1 của ILO: COVID-19 và thế giới việc làm, tháng 3, 2020.

³⁷ Ủy ban Châu Âu “Hành động của Ủy ban Châu Âu đối với COVID-19”

³⁸ Ban chỉ đạo về Du lịch, Thư của Ủy ban Châu Âu có thể tìm thấy tại: drive.google.com/file/d/1qrhgf399iLafOd60aNCkaIt9SgrUeL_R/view

³⁹ Ví dụ, Ý đã sở hữu toàn bộ Alitalia, Vương quốc Anh đã quốc hữu hóa một phần đường sắt của mình, Pháp đã sửa đổi các điều kiện hủy đặt chỗ du lịch và Thụy Điển đã cung cấp bảo lãnh tín dụng cho các hãng hàng không

⁴⁰ Chính phủ Canada, “Kế hoạch ứng phó với COVID-19 của Canada”, cập nhật ngày 7 tháng 4, 2020.

Trung Quốc đã áp dụng một số biện pháp chính sách để giúp khởi động lại nền kinh tế. Những biện pháp này bao gồm các chính sách tạo thuận lợi cho việc ký kết hợp đồng điện tử và hướng dẫn để thúc đẩy việc tái sản xuất, đã được thực hiện kể từ đầu tháng Ba. Một số chính sách cung cấp hỗ trợ tài chính cho các doanh nghiệp vừa và nhỏ cũng đã được áp dụng kể từ đầu tháng Hai. Những chính sách này quy định miễn thuế giá trị gia tăng (VAT) cho tỉnh Hồ Bắc và giảm thuế suất thuế VAT từ 3% xuống 1% ở tất cả các tỉnh khác trong khoảng thời gian từ ngày 1 tháng 3 đến ngày 31 tháng 5 năm 2020. Các điều khoản bổ sung cho phép giảm khoản thanh toán bảo hiểm tài trợ, bảo hiểm thất nghiệp, và phí bảo hiểm tai nạn lao động và các khoản đóng góp bảo hiểm xã hội khác, cũng như miễn phí phạt trả chậm và chi phí lãi cho các khoản vay từ ngày 25 tháng 1 đến ngày 30 tháng 6 năm 2020.⁴¹

Ai Cập đã công bố gói kích thích kinh tế 100 tỷ bảng Ai Cập (EGP). 50 tỷ EGP được dành cho ngành du lịch và sẽ được sử dụng để duy trì hoạt động của các khách sạn trong giai đoạn khủng hoảng.⁴² Bộ Đoàn kết Xã hội cũng đã mở rộng chương trình chuyển tiền mặt có điều kiện hiện có để chi trả cho 100.000 gia đình. Các doanh

ngiệp dịch vụ du lịch và thực phẩm tại các địa điểm và trung tâm thanh thiếu niên do nhà nước sở hữu được giãn hạn thanh toán tiền thuê địa điểm. Đồng thời, Bộ trưởng Bộ Cổ vật và Du lịch tuyên bố rằng một đường dây nóng sẽ được thiết lập để người lao động ngành du lịch để đăng ký khiếu nại về việc sa thải không công bằng.⁴³

Tại **Pháp**, Bộ Lao động đang ban hành một loạt các biện pháp hỗ trợ các doanh nghiệp, đặc biệt là các doanh nghiệp vừa và nhỏ, bị ảnh hưởng bởi cuộc khủng hoảng COVID-19, bao gồm các doanh nghiệp hoạt động trong ngành khách sạn, dịch vụ ăn uống và du lịch. Bộ này đã nhấn mạnh tầm quan trọng của việc tránh sa thải để các doanh nghiệp có thể sẵn sàng phục hồi sau khủng hoảng và đã công bố những cải cách liên quan đến thất nghiệp một phần. Nhân viên nhận mức lương tối thiểu sẽ tiếp tục nhận mức lương tương tự, còn người lao động có mức lương trên mức lương tối thiểu sẽ nhận được khoản bồi thường bằng 84% mức lương thường xuyên của họ, tối đa 4.5 lần mức lương tối thiểu.⁴⁴

Căn cứ vào việc thông qua luật nghị định Cura Italia, Chính phủ Ý đã mở rộng cassa integrazione (quỹ hỗ trợ) để chi trả cho tất cả các ngành kinh tế. Thông qua quỹ đó, Chính phủ sẽ trả 80% lương cho nhân viên. Ngoài ra, thời gian nghỉ phép của cha mẹ được kéo dài đến 15 ngày vào tháng 3 và tháng 4, trong khi những người chăm sóc người thân khuyết tật được nghỉ phép 12 ngày mỗi tháng.⁴⁵ Chính phủ Ý cho phép các doanh nghiệp trong lĩnh vực du lịch và khách sạn hoãn đóng các khoản an sinh xã hội và thanh toán bảo hiểm bắt buộc, và cũng đã tạm dừng thanh toán VAT tháng Ba. Những người lao động thời vụ trong lĩnh vực du lịch có việc làm đã vô tình bị chấm dứt vì đại dịch đã nhận được khoản bồi thường 600 EUR cho tháng Ba.⁴⁶

Tại **Ireland**, Cơ quan Phát triển Du lịch Quốc gia (Fáilte Ireland) đã thành lập Tổ công tác Hỗ trợ Kinh doanh đặc biệt để cung cấp các khuyến nghị

⁴¹ Báo cáo văn tắt về Trung Quốc từ Dezan Shira & Associates, "[Chính sách hỗ trợ của Trung Quốc đối với các doanh nghiệp trong giai đoạn COVID-19: Danh sách chi tiết](#)" 3 tháng 3 (cập nhật ngày 2 tháng 4) 2020, truy cập ngày 26 tháng 3, 2020.

⁴² Toàn cảnh Cairo, "[Nền kinh tế Corona: Ai cập tuyên bố sự thất bại của gói kích thích 100 tỷ EGP](#)"

⁴³ Scoop Empire, "[Cập nhật về COVID-19: Những gì Ai Cập đang làm để ngăn chặn sự lây lan của vi-rút?](#)", ngày 2 tháng 4, 2020.

⁴⁴ Groupement National des Indépendants Hôtellerie & Restauration, "[Crise du COVID-19: Les nouvelles mesures en faveur des hôtels cafés restaurants discothèques et traiteurs organisateurs de réception](#)", ngày 16 tháng 3, 2020.

⁴⁵ WTTC, "[Các chính sách liên quan đến COVID-19 hướng đến hỗ trợ ngành lữ hành và du lịch](#)" cập nhật ngày 31 tháng 3, 2020.

⁴⁶ Gazzetta Ufficiale della Repubblica Italiana "[Decreto-Legge 17 marzo 2020, n. 18](#)", ngày 17 tháng Ba, 2020; OECD, "[Tackling coronavirus \(Covid-19\): Tourism Policy Responses](#)" cập nhật ngày 31 tháng 3, 2020.

cho Chính phủ, bao gồm các biện pháp hỗ trợ kinh doanh bền vững và việc cho doanh nghiệp và các sáng kiến để kích cầu.⁴⁷

Ở **Peru**, khu vực kinh tế phi chính thức chiếm một phần lớn trong nền kinh tế quốc gia. Chính phủ đã báo cáo rằng mỗi gia đình làm việc trong khu vực kinh tế phi chính thức, bao gồm nhiều gia đình làm việc trong ngành du lịch, sẽ nhận được 380 SOL (tương đương khoảng 108 USD).⁴⁸

“Đoàn kết liên ngành”: chuyển đổi mục đích sử dụng các tài nguyên du lịch.

Các cơ sở lưu trú, bao gồm các khách sạn, ngày càng được sử dụng nhiều cho các mục đích y tế, cụ thể là bằng cách cung cấp không gian cho các cá nhân cần cách ly hoặc những người cần chăm sóc y tế. Tại Vương quốc Anh, các chuỗi khách sạn đang cung cấp phòng cho người vô gia cư và tàu du lịch được sử dụng làm bệnh viện nổi hoặc chỗ ở cho nhân viên y tế. Tại Hoa Kỳ, các tàu du lịch và khách sạn cũng đã được chuyển đổi mục đích sử dụng để giúp giảm áp lực cho các bệnh viện trong việc đối phó với đại dịch. Ở các quốc gia có ngành du lịch lớn, như Maldives, các khách sạn đang được sử dụng làm trung tâm kiểm dịch và là nơi ở lâu dài cho khách du lịch bị mắc kẹt ở nước ngoài. Mặc dù đây là những minh chứng truyền cảm hứng cho sự đoàn kết, tuy nhiên ở một số quốc gia, những lo ngại đã được đặt ra về tình hình của người lao động trong ngành khách sạn. Các cuộc đàm phán để chuyển đổi mục đích sử dụng các cơ sở khách sạn nên dựa trên đối thoại xã hội giữa tất cả các bên liên quan để đảm bảo rằng các chính sách toàn diện cũng được thông qua nhằm bảo vệ quyền của các nhân viên bị ảnh hưởng trong ngành khách sạn.

Tại **Hàn Quốc**, ngành du lịch đã được xác định là “ngành hỗ trợ việc làm đặc biệt”. Trong các lĩnh vực đủ điều kiện nhận hỗ trợ như ngành du lịch, chính phủ sẽ cung cấp tới 90% khoản trợ cấp nghỉ phép trong tối đa sáu tháng để hỗ trợ duy trì việc làm.⁴⁹

Tại **Tây Ban Nha**, Instituto de Crédito Oficial (ngân hàng tín dụng thuộc vốn sở hữu của nhà nước) đã gia hạn khoản tín dụng hiện tại thêm 400 triệu euro để chi trả cho tất cả các doanh nghiệp và lao động tự doanh của Tây Ban Nha trong ngành vận tải hành khách, khách sạn và nhà hàng. Ngoài ra, các doanh nghiệp tư nhân giữ nhân viên cố định của họ trong đội ngũ nhân viên sẽ nhận được tiền thưởng hàng tháng thông qua hệ thống an sinh xã hội Tây Ban Nha để chi trả 50% các khoản đóng góp bảo hiểm xã hội của mình từ tháng 2 đến tháng 6 năm 2020.⁵⁰ Vào ngày 5 tháng 4, Bộ trưởng Bộ Kinh tế và Chuyển đổi Công nghệ Tây Ban Nha tuyên bố rằng công cụ thu nhập cơ bản phổ quát đang được xây dựng để giúp đỡ các gia đình trong đại dịch và người ta hy vọng rằng công cụ đó sẽ trở thành một biện pháp kinh tế lâu dài. Dự kiến công cụ đó sẽ cung cấp hỗ trợ cho người lao động trong ngành du lịch.⁵¹

Tại **Thụy Sĩ**, Hội đồng Liên bang đã tuyên bố sẽ hỗ trợ 42 tỷ franc Thụy Sĩ (CHF) cho công tác bảo vệ công ăn việc làm, đảm bảo tiền lương và hỗ trợ cho người lao động tự doanh.⁵² Bang Geneva đã tuyên bố rằng họ sẽ thúc đẩy việc sử dụng trái phiếu bảo đảm nhằm giảm bớt những thách thức liên quan đến sự hạn chế của dòng tiền để hỗ trợ các doanh nghiệp vừa và nhỏ đặc biệt chịu ảnh hưởng nặng nề của cuộc khủng hoảng này, bao gồm khách sạn, nhà hàng và doanh nghiệp du lịch. 95 triệu CHF cũng sẽ được cung cấp cho các doanh nhân thông qua Quỹ hỗ trợ doanh nghiệp của bang Geneva.⁵³

⁴⁷ OECD “Ngăn chặn vi-rút Corona (COVID-19): Các chính sách du lịch ứng phó”, cập nhật ngày 31 tháng 3, 2020.

⁴⁸ Cuộc đối thoại ngày 25 tháng Ba, 2020 theo như [XE.com currency converter PEN to USD](#)

⁴⁹ OECD, “Ngăn chặn vi-rút Corona (COVID-19): Chính sách ứng phó của ngành du lịch” cập nhật ngày 31 tháng 3, 2020.

⁵⁰ Gobierno de España - Ministerio de Industria, Comercio y Turismo “El Gobierno aprueba medidas para paliar los efectos COVID-19 en los sectores de la industria y el turismo”, ngày 12, tháng Ba, 2020

⁵¹ Forbes, “Tây Ban Nha lên kế hoạch thu nhập cơ bản phổ quát để đối phó với cuộc khủng hoảng kinh tế do vi-rút-soutenir”, ngày 6 tháng 4, 2020.

⁵² RTS, “La Confédération libère plus de 40 milliards pour soutenir l'économie”, 20 tháng Ba, 2020

⁵³ République et canton de Genève “COVID-19: Le Conseil d'Etat prend une nouvelle série de mesures”, 20 tháng Ba, 2020

► 3. Các công cụ và ứng phó của ILO

Các nỗ lực chính sách phối hợp kịp thời và trên quy mô lớn cần được thực hiện, và các cơ chế cần được đưa ra để giảm thiểu tác động của COVID-19 đối với ngành du lịch. Các chính sách ứng phó trong ngắn, trung và dài hạn cần được phát triển trên cơ sở khung tham chiếu của ILO để ứng phó với đại dịch COVID-19, bao gồm bốn trụ cột liên kết với nhau:

- Kích thích nền kinh tế và việc làm;
- Hỗ trợ doanh nghiệp, việc làm và thu nhập;
- Bảo vệ người lao động tại nơi làm việc;
- Dựa vào đối thoại xã hội để tìm giải pháp.

Các hướng dẫn của ILO về việc làm thỏa đáng và du lịch có trách nhiệm xã hội⁵⁴, được thông qua vào năm 2017, nên được tham khảo khi hướng dẫn hành động trong việc thiết kế các biện pháp can thiệp trong lĩnh vực du lịch và xoay quanh bốn trụ cột được liệt kê ở trên. Những hướng dẫn này đưa ra các khuyến nghị để đạt được những mục tiêu sau:

- Thúc đẩy việc làm đầy đủ và hiệu quả;
- Thúc đẩy doanh nghiệp du lịch bền vững;
- Đầu tư vào phát triển nguồn nhân lực;
- Thực hiện các tiêu chuẩn lao động quốc tế, tuân thủ pháp luật và các quy định;
- Tăng cường bảo vệ người lao động.

Các khuyến nghị trong những hướng dẫn này về việc thúc đẩy việc làm thỏa đáng cho phụ nữ và lao động trẻ có sự liên quan rất lớn trong bối cảnh đại dịch, vì các nhóm này chịu ảnh hưởng đặc biệt nặng nề bởi hậu quả kinh tế của đại dịch.⁵⁵

Cần phối hợp hành động giải quyết khủng hoảng, với việc tham khảo ý kiến của chính phủ, đại diện của người sử dụng lao động và người lao động, và xem xét các Công ước và Khuyến nghị có liên quan của ILO, bao gồm Công ước về Điều kiện làm việc (Khách sạn và Nhà hàng), 1991 (Số 172), và Khuyến nghị về Điều kiện làm việc (Khách sạn và nhà hàng), 1991 (Số 179). Tuyên bố Thế kỷ của ILO vì Tương lai Việc làm, được thông qua vào năm 2019, cũng đưa ra các bước chính cần được thực hiện để đảm bảo các phản ứng thành công, lâu dài và bền vững cho tất cả các đại dịch, bao gồm COVID-19. Hướng dẫn liên quan cũng có trong báo cáo gần đây của ILO về việc áp dụng các tiêu chuẩn lao động quốc tế để đối phó với cuộc khủng hoảng coronavirus,⁵⁶ Hướng dẫn của Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) -ILO để bảo vệ nhân viên y tế và người ứng phó trong trường hợp khẩn cấp y tế công cộng⁵⁷ và Tài liệu hướng dẫn những cân nhắc hoạt động quản lý trong lĩnh vực lưu trú trong dịch COVID-19 do WHO ban hành.⁵⁸

► Liên hệ

Tổ chức Lao động Quốc tế
4, Route des Morillons
CH-1211 Geneva 22 – Thụy Sĩ

Vu nghiên cứu chính sách
E: covidresponsesector@ilo.org

⁵⁷ WHO và ILO, “Sức khỏe và an toàn lao động trong các trường hợp y tế công cộng khẩn cấp: Cẩm nang để bảo vệ sức khỏe người nào đồng và những người ứng cứu”

⁵⁸ WHO “Lưu ý về quản lý hoạt động để đối phó với COVID-19 trong lĩnh vực lưu trú 2020” 31 March 2020